

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen
Amigos de Cabo Verde
Nummer 2/ 2017 Årgång 27

I vintras föll snö i Chã de Caldeiras, vulkankratern på ön Fogo. I tidningen finns fler bilder som visar situationen två år efter utbrottet där.

På grannön Brava fruktar man ett framtida utbrott, som skulle kunna få mycket allvarliga konsekvenser.

Förskolan Novos Amigos i Mindelo har fått upprepade besök av Lena Magnusson, som skrivit om deras verksamhet.

Även Miniblack i Praia har haft besök. Hans Wessel har skaffat sig en bild av deras verksamhet idag och rapporterar.

Hög tid att betala medlemsavgiften, många har dröjt med det och föreningens ekonomi har försvagats.

Årsfest och årsmöte blir i år den 7 oktober, som vanligt i Pumpan.

VM-kval i Afrika

Samtidigt som det svenska fotbollslandslaget kämpar för att kvalificera sig till VM i Ryssland 2018 spelar Kap Verdes landslag sina kvalmatcher.

Det är en komplicerad resa i tre omgångar. I den första spelar bara de lägst rankade lagen. Kap Verde är rankat som 114 och fick starta i andra omgången med att möta Kenya.

Förlust borta med 1-0 och vinst hemma med 2-0 kvalificerade laget till tredje omgången, en serie med fyra lag i varje grupp. Kap Verde spelar i grupp D mot **Burkina Faso, Sydafrika och Senegal** där segraren är kvalificerad till slutspelet.

Laget fick en dålig start med 2-0 förluster mot Senegal och Burkina Faso innan man vann två gånger mot Sydafrika med 2-1. Laget ligger nu på andra plats efter Burkina Faso i den väldigt jämna tabellen. Båda lagen har 6 poäng. Nästa match spelas i Kap Verde mot Senegal den 7 oktober, samma dag som Sverige möter Luxemburg och vi har årsfest.

Vårbasar och vårfester

Vårfest på förskolan Nova Esperança

Vårbasar på Stjärnhimlens förskola

Vårens basar på Stjärnhimlens förskola gav på nytt ett stort överskott, 5 200 kronor. Pengarna skänktes till vårfest och pedagogiskt materiel för förskolan Miniblack och den närliggande förskolan Nova Esperança.

Som vanligt kom ett tackbrev med bilder från Black Panthers. Det lyder så här i översättning:

Med Tacksamma hälsningar skickar vi er foton från festerna på sommaravslutningarna på förskolorna Mini Black och Nova Esperança (översättning: Nytt Hopp). Utan stödet från faddrama på Amigos de Cabo Verde och Stjärnhimlens förskola skulle dessa fester ej kunnat anordnas.

Vi vill skicka ett stort tack till föräldrar, barn och personal på Stjärnhimlens förskola från oss på Mini Black.

*Högaktningsfullt
Eduardo Graça*

Konsulatet stängt

Sedan den 31 mars 2017 har Kap Verde inget konsulat i Sverige. Och i dagsläget finns ingen information om hur det kommer att bli i framtiden.

Tills vidare får resenärer från Sverige ansöka om visum på flygplatsen vid ankomst till Kap Verde. Det som krävs är ett pass som är giltigt i minst 6 månader och ett (1) foto, typ passfoto per person. Kostnaden är ca 45 Euro.

Årets Fest!

Lördag 7 oktober kl. 19 - 24

Pumpan, Färgaregårdstorget 1

Tunnelbana Skanstull

Musik från Kap Verde -

DJ Luizinho - Dans - Show!

Natur och människor på Kap Verde

Fotoutställning av Zé Pereira

Nationalrätten Catchupa serveras i baren från kl 16.

Årsmöte kl. 17-18

Endast 100 kr vid föransökan eller 150 kr vid dörren - barn under 15 år gratis
Föransökan på Amigos plusgiro 92 12 38-2
(skriv ditt namn , antal barn + "CV fest")

Amigos framtid

På årsmötet kommer vi bland annat att diskutera föreningens framtid.

Under de senaste åren har intresset för vår verksamhet varit vikande på alla fronter. Årsfesten har haft färre deltagare och det har blivit färre deltagare på styrelsens möten. En del möten har till och med fått ställas in eftersom det varit för få medlemmar som tänkt komma.

Det värsta är att antalet faddrar till barnen på Miniblack långsamt minskar. Vi kan fortfarande ge ett så stort stöd att det har en avgörande betydelse för förskolans verksamhet, men våra utbetalningar har minskat med 30% de senaste åren och blir allt svårare att klara av, även på dagens nivå.

Ett annat problem är att de flesta i styrelsen nu passerat 70-årsstreck, kanske även huvuddelen av föreningens medlemmar, som nog har en bakgrund som kooperanter på 80-talet. Om föreningen skall finnas kvar i framtiden krävs alltså en kraftig förnying och kanske också en förändrad inriktning.

Så nog finns det viktiga frågor, som motiverar en rejäl uppslutning på årsmötet.

Medalj till Black Panthers

Ungdomsorganisationen **Black Panthers** fick i samband med firandet av Kap Verdes 42 års självständighet ta emot republikens förtjänstmedalj av andra ordningen.

President Jorge Carlos Fonseca delade ut utmärkelsen och motiverade den som ett erkännande av organisationens insatser för att bygga ett samhälle med fria medborgare i ett demokratiskt land som dess barn och barnbarn kan ärva med stolthet.

Utan samarbetet med våra nationella och internationella partners hade vi aldrig fått denna utmärkelse, skriver Alcides Amarante i ett brev. Han ville med brevet informera om utmärkelsen och än en gång tacka alla de vänner till organisationen, som på olika sätt gett sitt stöd och bidragit till att de kunnat minska lidandet hos de mest utsatta.

Tillsammans, skriver han, fortsätter vi vårt svåra men tacksamma uppdrag att hjälpa dem som inte haft tur i livet.

Projektfonden 2017 fotoutställning och fotbollsskola

När årets ansökningar om bidrag från projektfonden kommit in hade vi tre projekt att välja mellan.

Sjukhuset på Brava ville ha bidrag till bygge av en liten psykiatrisk avdelning och Novos Amigos – ACNA (som vi hjälpte köpa skoluniformer förra året) önskade bl.a. plastbestick till förskolebarn och stöd till utbyggnad av sina odlingar.

Av 2017 års projekt valde vi att stödja det tredje, EIFFZL (Escóla de Iniciação e Formação de Futebol Zona Libertada) med 10000 kronor. Det är en ideell förening i fattiga delar av Mindelo (Ribeira Bote/Ilha de Madeira). Dess syfte är att ge barn/ungdomar en meningsfull och rolig fritid med fotbollens hjälp och stödja deras personliga och sociala utveckling. På gatan finns annars många risker kopplade till gängbildningar, droger och kriminalitet.

EIFFZL fick bidrag från Amigos även 2015. De har skickat en verksamhetsberättelse, som visar att de pengarna fick stor betydelse.

Föreningen är noga med att ledarna ska kunna fotboll men också förstå barns och ungdomars problem och utveckling. Det är viktigt att engagera föräldrarna. Just nu finns 120 barn/ungdomar med i åldrar från 4 till 17 år. Flickor är välkomna och i budgeten finns också avsatt pengar till barn med handikapp.

Några gånger har lag från EIFFZL varit med i lokala turneringar och gjort bra ifrån sig. Under kommande år ska man fortsätta att ge nya deltagare fotbollskläder, ibland också skor. Det behövs medel för tvätt och underhåll av utrustning, transporter, första hjälpen. Var söndag serveras ett mål varm mat efter match/träning.

Fotoutställning

På årsfesten visas en fotoutställning med fantastiska bilder av den kapverdiska naturen och allt vad den innehåller.

Projektfonden fick förra året en ansökan från fotografen José (Zé) António Pereira om stöd till en utställning i Sverige med hans bilder, som framför allt skildrar natur och människor i Kap Verde. Han presenterades i Kap Verde Nytt nr 2/2016.

Föreningen har sedan dess arbetat med att få till stånd en sådan utställning och detta arbete har utmynnat i att hans fotografier kommer att visas, dels alltså vid årsfesten och dels senare i Karlstad och Gamleby-Västervik.

I samband med utställningarna kommer hans verk att finnas till försäljning. Förtjänsten går till fotografen, som med sitt sociala engagemang brukar låta intäkten från ett sålt foto på varje utställning gå till behövande på Kap Verde.

José António Pereira föddes i staden Mindelo på Kap Verde 1964. Han arbetar som fotograf med att visa sitt land, dess unika natur och människor. En period i sitt liv levde han ett svårt liv och intresset för fotograferingen blev vägen ut ur missbruk. Det har lett till flera utställningar i hemlandet och också i Paris. Och nu i Sverige genom Amigos de Cabo Verde.

Oväntat möte

Bussen svängde hastigt in på hamnplan i fiskebyn och bröt den sömniga tystnaden. Stora män och kvinnor i shorts och färgglada skjortor klev av. De rörde sig mot den lilla *esplanadan* för att äta lunch. På ett obegripligt språk - som ändå verkade bekant på något sätt, hördes de vida omkring. Livet runt hamnen stannade av.

Jag satt och åt min lunch sakta, medan jag betraktade min omgivning. Resenärerna kom fram till disken för att beställa. Ljudnivån skruvades upp ännu ett snäpp. De nyanlända gästerna hade svårt att göra sig förstådda.

Lokalbefolkningen hade börjat samlas i en större tyst skara och följde varje steg i händelse- utvecklingen. De verkade betrakta gruppen med en blandning av förundran och skräck, som om de var på tillfälligt besök från en annan planet. Till slut reste jag mig och erbjöd mina tjänster som tolk. Det hade gått upp för mig att de kom från ett stort land västerut. De pratade kapverdisk *creole* med amerikansk accent!

När lunchen var avklarad svalde bussen sina passagerare och försvann i fjärran. Byn återgick till sin slummer. Jag sällade mig till de många som stod länge och tittade åt det håll där den försvunnit över krönet. Det var ett oväntat möte med kapverdier i diaspora.

Gunilla Borgenvall

Vandring på Santo Antão

Santo Antão är den av öarna på Kap Verde som erbjuder de flesta möjligheterna till vandring.

Jag har i tidigare nummer skrivit om vandringar på Fogo och Sao Vicente. Men Santo Antão är i en klass för sig. Normalt vandras det mest i den mer tätbefolkade nordvästra delen med orterna Riberia och Ponta do Sol. Där har jag varit flera gånger sedan 2007.

Ett vanligt sätt att vandra är att börja uppe i bergen och gå ner mot kusten på de vanligtvis stensatta gamla lederna. Höjdskillnaderna är stora, som mest 1600 m räknat från områdets högsta topp, Pico de la Cruz. Lederna skiljer sig åt, från relativt lättgång till väldigt ansträngande och med en ”luftighet” som kan vara knepig att hantera om man har svindel.

En led som åtminstone delvis faller in under denna kategori är led 106 från Pico de la Cruz till Janela. Till att börja med går leden längs med stensatta mindre vägar genom tät skog vilket är en raritet på Kap Verde. Mig veterligen finns där bara en större sammanhängande skog till, på norra Fogo där jag också vandrat.

Första delen av vandringen är ganska lätt. Höjdskillnaderna är inte så

stora och skogen ger skugga, en stor fördel vid soliga dagar på Kap Verde, skillnaden är stor mot att gå i timmar i brännande sol.

Här kan det nämnas att kustleden på norra Santo Antão erbjuder skugga större delen av vandringen, åtminstone om den påbörjas på morgonen. Den leden går upp och ner med klippkusten och är av en helt annan karaktär än de flesta andra på Santo Antão. Den är lång men ändå ett måste vid vandring på Santo Antão. Vandringen påbörjas i Ponta do Sol eller Fontainhas och avslutas i Cruzinha eller Cha de Igreja.

Efter ett tag upphör vägen på led 106 och skogen tar slut för att ersättas av ett öppet landskap med lindriga höjdskillnader på den södra sidan men desto brantare på den norra. Utsikten söderut mot det gamla odlingslandskapet, slocknade vulkankäglor och São Vicente är fantastisk. Den norra sidan är som sagt närmast ett stup.

Dagen vi vandrade fanns moln i dalen som blåste upp mot leden där de blixtnabbt upplöstes i mötet med solen. På sina ställen längre fram på leden var det även stor höjdskillnad mot söder och endast någon meter stig att gå på. Kombinationen av smal stig, stora höjdskillnader, moln och vindbyar upplevde jag som påfrestande men alla i gruppen var inte lika påverkade. I stort sett gick vandringen nu på samma höjd, vilket gav upphov till frågan hur man till slut skulle komma ner i dalen på nordsidan. Bergväggen var ju nästan lodrät och höjdskillnaden mot kusten cirka 800 m.

Till saken hör att vi träffade en pojke som satt längs med stigen med en mindre trästam. Efter lite språkförbiistring visade det sig att han skulle ner till dalen och därför kunde visa oss vägen. Till slut kom vi till en plats där en mycket smal brant stig gick längs med bergssidan ner mot dalen i brant lutning. Eftersom alternativet att vända inte fanns påbörjades nedstigningen efter ett djupt andetag.

Trästemmen lämnades eftersom pojken förklarade att han tyckte den var för tung. I själva verket tror jag att han satt uppe vid leden för att kunna tjäna en slant på att visa vandrare vägen ner i dalen. Naturligtvis fick han lite pengar av oss, utan honom hade vi sannolikt passerat stigen ner och hamnat vid vägs ände längre fram där bergen stupar ner mot havet.

Som läsaren kanske förstår utan ingående beskrivning var vandringen ner ingen lättis promenad även om leden blev bättre nära dalen. Man kan väl säga att den var ett bra exempel på att stavar (liksom bra kängor) alltid är ett måste vid vandring i den här typen av terräng. Framsidan på lären behöver support. Man inbillar sig ju annars gärna att det är lätt att gå ner, men faktum är att det kan vara värre än att gå upp.

Väl nere i dalen visade det sig att det mestadels inte fanns någon stig utan vandringen fortsatte över stora stenblock i en flodbädd. Efter ytterligare vedermodor nådde vi fram till kustvägen där vi skulle möta vår transport mot Ponta do Sol. Försenade men före mörkrets inbrott vilket är en absolut nödvändighet - en sådan här vandring görs inte i skumrask. Eftersom vår chaufför satt och åt så hade vi tid att dricka en stor öl som inte helt överraskande smakade bättre än den brukar.....

Kontentan av vandringen är att led 106 erbjuder varierande vandring med storslagna utsikter. Men leden kan inte rekommenderas för personer med svindel och i mindre bra kondition. Det finns andra leder ner mot kusten från Pico de la Cruz, som visserligen ser längre ut på kartan men som har en jämnare lutning. Ett ytterligare alternativ som duger gott första gången man vandrar på Santo Antão är att gå från vulkanen Covas krater ner mot kusten, visserligen brant till att börja med men betydligt beskedligare. Efter ett tag passeras byar längs med en väg med möjlighet att äta och transport ner till kusten om någon skulle tröttna.

Johan Ekvall

Johan Ekvall har skrivit i tidningen om flera vandringar han gjort på Kap Verde och han har nu själv börjat ordna vandringsresor dit.

Vad fick dig att starta detta?

Jag vandrat i Kap Verde sedan 2007. Klimatet är vandringsvänligt med stabila väder än Kanarieöarna. De flesta svenskar besöker bara Sal och Boa Vista och jag hoppas kunna sprida den svenska turismen utanför dessa öar. Vid vandring besöker man platser som ligger utanför de stora turiststråken vilket gynnar lokala verksamheter.

Har du ordnat några resor ännu?

Jag har genomfört en resa med vänner som en generalrepetition. Den hade ungefär samma innehåll som den jag ordnar i december. Gruppen som reser är max 10 personer.

Vilka kan åka på en vandringsresa till Kap Verde?

En viss äventyrslysta bör nog ändå finnas hos resenärerna. Man måste vara beredd på att terrängen kan vara mycket brant och att det blir en hel del förflyttningar med inrikesflyg och färja mellan öarna. Det blir därmed också övernattningar på flera olika hotell/pensionat med varierande standard.

Utöver vandringen, är något speciellt som du tycker uppmärksammas?

Även om maten på Kap Verde inte alltid når de riktigt stora kulinariska höjderna så är fisken väldigt god i alla dess former. För min egen del blir det ofta fisk alla dagar i veckan, både till lunch och middag om det är möjligt.

Jag tycker att både Mindelo på São Vicente och São Filipe på Fogo är trevliga och fina städer som erbjuder ett stadsliv man missar om man stannar på Sal och Boa Vista. Dessutom har Mindelo en vindskyddad strand som alltid är badbar.

Besök <http://kapverderesor.se> om du vill ha mer information om resorna.

När sista årskursen i grundskolan hade avslutning i våras klarade alla barn som fått stöd av Miniblack sin examen.

Banankaka

Ca 12 bitar

- 100 g smör
- 0,5 dl mjölk
- 3 ägg
- 2dl strösocker
- 2 mogna bananer (ju mognare desto bättre)
- 3,5 dl vetemjöl
- 2 tsk kanel
- 2 tsk bakpulver

Gör så här:

1. Sätt ugnen på 175 grader. Smörj och bröda en avlång form på 1,5 liter.
2. Smält smöret och häll i mjölken. Vispa ägg och socker pösigt.
3. Skala och mosa bananerna. Blanda vetemjöl, kanel och bakpulver.
4. Rör ner banan, mjölblandning, smör och mjölk i äggvispet och rör ihop till en jämn smet.
5. Fyll formen med smeten och grädda i nedre delen av ugnen i 55-60 minuter.
6. Känn med en sticka att kakan är klar, låt vila i formen ca 10 minuter innan den stjälpes upp.

Stjärnhimlens förskola / Leontina Barreto

Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktör:

Claes-Göran Ahrén, tel 0340-654424

Övrig styrelse:

Astrid Jansen, kassör
Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Ragnar Ottosson, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Miguel Pinto
Luis Santos
Per Rathsmann
Hans Wessel

Medlemsavgift:

200:- kr, familj 250:-

Plusgiro:

92 12 38-2